

Rapport 2012:31

Byte av elanläggningar i Sövde kyrka

Arkeologisk förundersökning, schaktövervakning 2012

Thomas Linderoth

Rapport 2012:31

Byte av elanläggningar i Sövde kyrka

Arkeologisk förundersökning, schaktövervakning 2012

Thomas Linderoth

Fornlämningsnr: 65
Sövde kyrka, Sövde sn
Sjöbo kn
Skåne län

Sydsvensk Arkeologi AB

Kristianstad

Box 134

291 22 Kristianstad

Telefon (Regionmuseets växel): 044-13 58 00

Malmö

Erlandsrovägen 5

218 45 Vintrie

www.sydsvenskarkeologi.se

© 2012 Sydsvensk Arkeologi AB

Rapport 2012:31

Omslagsbild: Sövde kyrka från sydväst, fotograf: Therese Ohlson

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, Gävle.

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	5
Läge och topografi	5
Historik	5
Undersökningsresultat	6
Referenser	8
Administrativa uppgifter	9

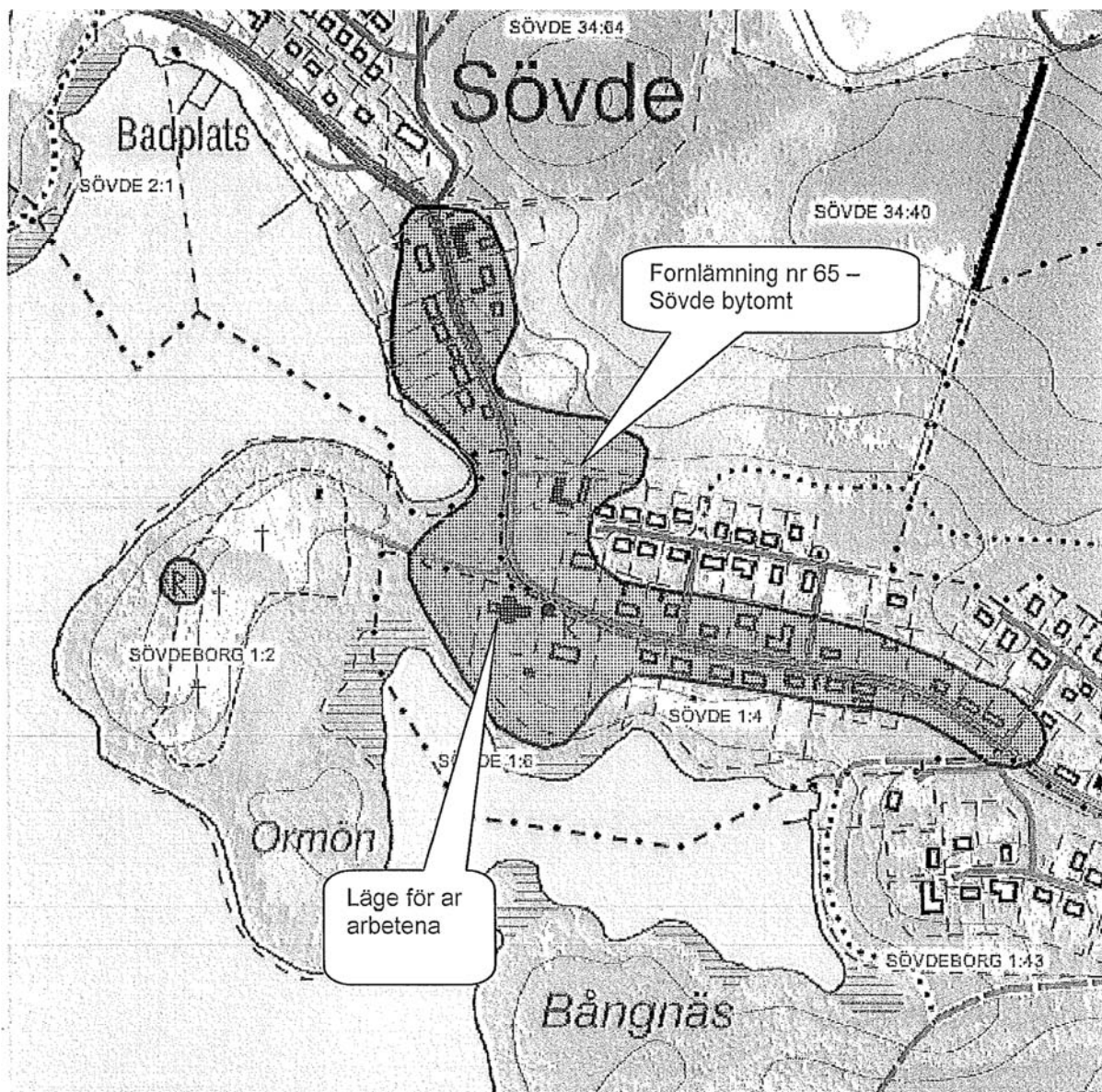

Fig. 1. Undersökningsområdets läge i Sövde.

Sammanfattning

I samband med grävning för nedläggning av elledningar vid Sövde kyrka har en arkeologisk förundersökning i form av en schaktningsövervakning gjorts. Schaktet löpte på södra sidan av kyrkan, från ingången i kyrkogårdsmuren i öster till ingången för tornutbyggnaden på kyrkotornets södra sida. Schaktet drogs mellan en till två meter ifrån byggnadens väggar och var cirka 48 m långt. I de uppgrävda massorna förekom en hel del redeponerat gravmaterial och byggmaterial i form av tegel- och takpannefragment. Där schaktet går in till tornutbyggnaden påträffades spåren efter en äldre igenmurad ingång, där grunden av kallmurad gråsten på en bit var ersatt med tegel. Vid sydvästra hörnet av långhuset (södra koret) fanns en grundsten som stack ut en bit och i schaktet utanför en del större stenar som skulle kunna vara rester av en eventuell konstruktion i form av t.ex. en mur som gått söderut från koret. Där schaktet gick ut vid ingången i kyrkogårdsmuren i öster låg grundstenar till muren kvar. Detta kan innebära att muren kan ha varit hel och att ingången tidigare har funnits någon annanstans. I övrigt påträffades inget av antikvariskt intresse.

Inledning

I samband med kabeldragning vid Sövde kyrka har ett schakt grävts längs södra delen av kyrkan fram till östra ingången i kyrkogårdsmuren. Då området sammanfaller med Sövdes medeltida bytomt, registrerad som fornlämning Sövde nr 65, beslutade Länsstyrelsen i Skåne län att en arkeologisk förundersökning skulle göras. Undersökningen genomfördes 2012-05-07 av arkeolog Thomas Linderöth vid Sydsvensk Arkeologi AB.

Läge och topografi

Sövde ligger i sydöstra delen av Skåne cirka 10 km söder om Sjöbo och cirka 20 km nordnordväst om Ystad. Undersökningsområdet ligger inom Sövde kyrkas kyrkogård och bestod av ett schakt som grävdes söder om kyrkobyggnaden.

Historik

Den äldsta delen av kyrkan är långhuset i romansk stil från slutet av 1100-talet eller början av 1200-talet. Sannolikt fick den också på ett tidigt stadium torn i väster. Det dröjde inte heller innan ett vapenhus byggdes framför den portal som fanns vid södra långhusmuren. På 1400-talet tillkom rundade korsvalv. På 1600-talet uppfördes ett gravkapell vid korets östgavel och på 1700-talet en

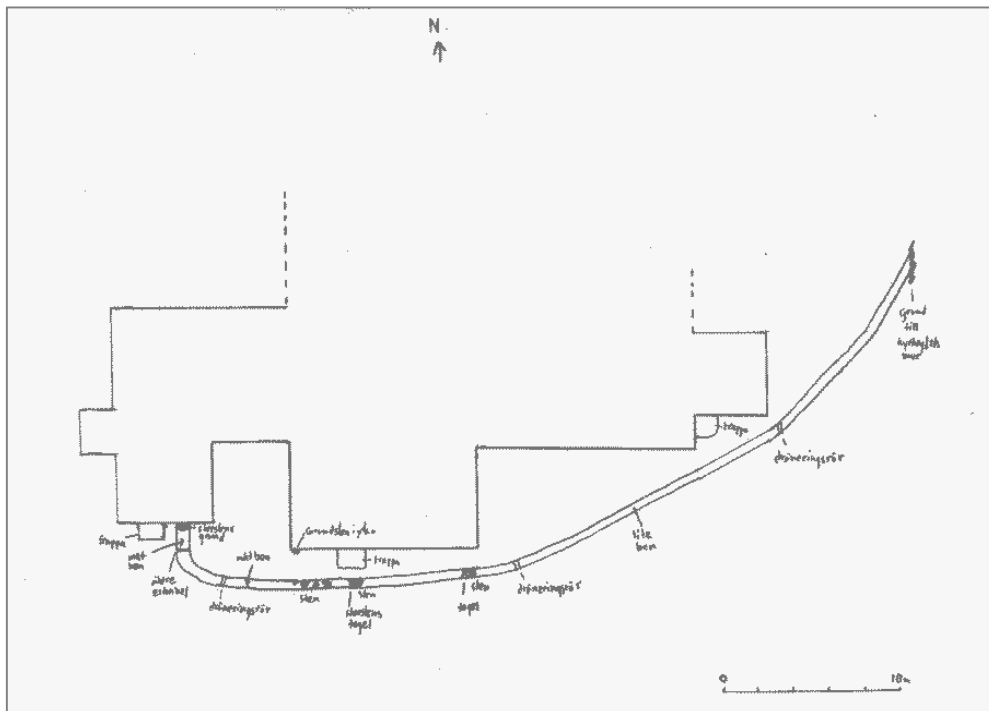

Fig. 2. Schaktet vid Sövde kyrka.

tillbyggnad av långhuset mot norr. Strax därefter fick tornet en trappbyggnad på södra sidan. (Anshelm 1947, s 638).

Undersökningsresultat

Längs södra sidan av kyrkan, från ingången i kyrkogårdsmuren i öster till ingången för tornutbyggnaden på kyrkotornets södra sida drogs ett schakt som vid byggnaden låg mellan en till två från väggen. Schaktet var cirka 48 m långt, cirka 0,4 – 0,6 m brett och upp till 0,6 m djupt. Fyllningen bestod av humös grus som ibland var sandig och ibland innehöll en del mindre stenar. På en några ställen fanns dräneringsrör som dränerade kyrkans tak. I de uppgrävda massorna förekom en hel del redeponerat benmaterial och äldre byggmaterial i form av tegel- och takpannefragment. Där schaktet går in till tornutbyggnaden påträffades spåren efter en äldre igenmurad ingång, där grunden av kallmurad gråsten på en bit var ersatt med tegel. Vid sydvästra hörnet av långhuset (södra koret) fanns en grundsten som stack ut en bit och i schaktet utanför fanns en del större stenar som skulle kunna vara rester av en eventuell konstruktion i form av t.ex. en mur som gått söderut från koret. Där schaktet gick ut vid ingången i kyrkogårdsmuren i öster låg grundstenar till muren kvar. Detta kan innebära att muren kan ha varit hel och att ingången tidigare har funnits någon annanstans. I övrigt påträffades inget av antikvariskt intresse.

Fig. 3 (överst). Den gamla ingången.

Fig. 4 (nederst). Schaktet på södra sidan (från V).

Referenser

Anshelm, G. 1947. Stiftets kyrkor. Lunds stift i ord och bild. (Red. Kommitté) G. Herrlin m fl. Stockholm

Administrativa uppgifter

Sydsvensk Arkeologi AB dnr:	120013
Länsstyrelsen i Skåne dnr:	433-65382-09, 431-14012-11
Datum för beslut:	2011-07-28
Projektnummer:	120013
Län:	Skåne
Kommun:	Sjöbo
Socken:	Sövde
Fastighet:	Sövde kyrka, Sövde 35:1
Läge:	Ekonomiska kartan, blad 2D2d
Koordinatsystem:	SWEREF 99
Höjdsystem:	Manuell inmätning
Fältarbetstid:	2012-05-07
Antal arbetsdagar:	1
Antal arkeologtimmar:	10 tim fältarb, 17 tim rap.arb + adm.
Resekostnader:	1.225 kr.
Tryck/layout:	2.000 kr.
Undersökt yta:	48 lpm
Platschef:	Thomas Linderoth
Personal:	Therese Ohlson
Uppdragsgivare:	Svenska kyrkan, Blentarps församling
Fynd:	Inga fynd tillvaratogs
Dokumentationsmaterial:	1 st A3 ritning, 26 foton. Förvaras på Regionmuseet Kristianstad
Totalkostnad:	22.125 kr exkl. moms

Sydsvensk Arkeologi AB

Rapporter 2012

1. Fastigheten Kristianstad 4:4, Kristianstad stad, FU 2011, Christer Carlsson
2. Innerstaden 1:14 – Södergatan, fornlämning 20, Malmö stad, Malmö kommun, FU 2011, Ingrid Gustin
3. Skanörs kyrka och kyrkogård, Skanör med Falsterbo socken, Vellinge kommun, FU 2004 och 2005, Lars Salminen & Ingrid Gustin
4. Stallbyggnad vid Ugerups säteri, Köpinge socken, Kristianstad kommun, FU 2012, Christer Carlsson
5. Invändiga arbeten i Vä kyrka, Vä socken, Kristianstad kommun, FU 2012, Christer Carlsson
6. Husbyggnation inom fastigheten 61:113, Gualöv socken, Bromölla kommun, SU 2011, Christer Carlsson
7. Öllsjö 67:1, Skepparslöv socken, Kristianstad kommun, AU 2011, Ylva Wickberg
8. Skanör 40:12, Vellinge kn, FU 2011, Per Sarnäs
9. Provgropar inom Kristianstad 4.4, Kristianstad stad, Kristianstad kommun, FU 2011, Christer Carlsson
10. Vintrie Park – område C1. Fastighet Vintrie 20:1, Bunkeflo socken, Malmö kommun, FU 2011. Kristian Brink
11. Fastigheten Kristian IV, Rådhuset, Kristianstad stad, Kristianstad kommun, SU 2011, Christer Carlsson
12. VA-ledningar i Järnvägsgatan m.fl., Ängelholm, Ängelholms kommun, FU 2011, Jan Kockum
13. Sankt Gertrud 4, fornlämning 20, Malmö stad, Malmö kommun, FU 2012, Per Sarnäs
14. Kabeldragning vid Östra Centrum, Kristianstad stad, Kristianstad kommun, FU 2012, Christer Carlsson
15. Borgeby 16:8. Ny maskinhall 2011, Lomma kommun, FU&SU 2010-2011, Lars Salminen
16. Rördragning inom Kristianstad 93:1, Kristianstad stad, Kristianstad kommun, FU 2012, Christer Carlsson
17. Tygelsjö 76:1. Tygelsjö socken, Malmö kommun. FU 2011, Joakim Frejd
18. Kvarteret Minerva 24, Helsingborgs stad, Helsingborgs kommun. FU, schaktövervakning, 2012. Thomas Linderöth
19. Dösemarken – Limhamn 155:501, Malmö 126 & 129, Hyllie sn, Malmö Stad, Skåne, SU 2010. Åsa Berggren & Kristian Brink
20. Degeberga 26:3, Degeberga socken, Skåne, SU 2011. Tony Björk & Ylva Wickberg
21. Fjärrvärme i Vallgatan, Gamla Skeppsbron och Snidaregatan i Åhus, Åhus stad, Kristianstad kommun, FU 2012, Christer Carlsson
22. Husie 172:123, Husie socken, Malmö kommun. SU 2011. Joakim Frejd.
23. Stävie kyrkogård, Stävie socken, Kävlinge kommun. FU 2009. Therese Ohlsson.
24. Stjärnan 1, Malmö stad, Malmö kommun. FU 2011. Therese Ohlsson.
25. Uranienborg. S:t Ibb socken, Landskrona kommun. FU 2003. Therese Ohlsson.
26. Örja 1118, 11:1. Örja socken, Landskrona kommun. FU 2003. Lars Salminen och Therese Ohlsson.
27. Husvik. S:t Ibb socken, Landskrona kommun. FU 2003. Therese Ohlsson.
28. Yngsjö 295:2 m. fl. Åhus socken, Kristianstad kommun. AU 2012. Thomas Linderöth.
29. Limhamn 155:355 m.fl. Område 1, Bunkeflo 24:1, Hyllie socken, Malmö kommun. AU 2012. Kristian Brink.
30. Västra Klagstorp 56:1. Västra Klagstorps socken, Malmö kommun. FU 2012. Therese Ohlsson.

